

ΤΟ ΑΛΑΤΙ

Στη Γλώσσα, στα Γράμματα και στη Λαογραφία

Γεράσιμος Α. Ρηγάτος,
Συγγραφέας, Αμ. Επικ. Καθηγητής Ιατρικής
Επιτ. Δρ. Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών

Το αλάτι εκτός από την καθημερινή μας διαβίωση συνδέεται και με τον πολιτισμό μας σε βάθος χιλιετιών. Από την αρχική λέξη *αλς* που σήμαινε το αλάτι και την θάλασσα, έχουν δημιουργηθεί πολλές δεκάδες λέξεις, ορισμένες από τις οποίες συνδέονται με ενδιαφέρουσες ιστορίες. Θρησκευτικές παραδόσεις συσχετίζουν το αλάτι με τις θρησκείες, ενώ οι πρακτικές εφαρμογές για τη συντήρηση τροφίμων ανάγονται ως την προϊστορία. Εξ άλλου οι «δρόμοι του αλατιού» έχουν συνδεθεί με πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα.

Στην ομιλία παρουσιάζονται επίσης αναφορές του αλατιού στα ποιητικά έπη του Ομήρου, σε αρχαίους συγγραφείς και στον αρχαίο λαϊκό πολιτισμό (παροιμίες). Παρουσιάζονται επίσης στοιχεία που υπάρχουν στην αρχαία ιατρική γραμματεία για τη χρήση του αλατιού στην πρόληψη και τη θεραπεία νοσημάτων σύμφωνα με τον Ιπποκράτη, τον Γαληνό και τον Σωρανό.

Η πλούσια παρουσία του αλατιού στο λαϊκό μας πολιτισμό καταδεικνύεται σαφώς, καθώς επισημαίνεται σε πλήθος από παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, σε προλήψεις και δεισιδαιμονίες, αλλά και σε αινίγματα. Ιδιαίτερως αναφέρεται η χρήση του αλατιού από τη λαϊκή ιατρική. Η παράθεση των στοιχείων υποστηρίζει ότι και ως προς το αλάτι υπάρχει αδιάσπαστη πολιτιστική συνέχεια από την αρχαιότητα ως την εποχή μας.